

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2009 – Nr. 10.

VRAGEN van D66 van de heer P.J.R. van der Wilt betreffende draagvlak Groninger Forum.

(Binnengekomen: 10 februari 2009)

In januari 2007 heeft de Groninger bevolking zich massaal laten informeren over het ontwerp van het Groninger Forum. De keuze van de stadjes was helder. Het ontwerp van NL Architects sprak het meeste aan en bleek ook de keuze te zijn van de jury van deskundigen. D66 sprak zich op voorhand uit de keuze van de Groningers te respecteren. Het enthousiasme en het draagvlak waren op dat moment ruim aanwezig.

Inmiddels zijn wij ruim twee jaar verder. Bekend is dat de opening van het gebouw is uitgesteld tot 2015. Bekend is dat verklaarde tegenstanders zich openlijk roeren in diverse media. Daarnaast is er nog geen duidelijkheid is over de financiering. Wel is helder dat de kosten inmiddels zijn gestegen door kosten die van te voren duidelijk hadden kunnen zijn.

Eveneens is er onrust in het culturele veld over de nieuwe speler die het Groninger Forum gaat worden en welke inhoudelijke toevoeging het Forum zal zijn.

D66 is een verklaarde voorstander van het Groninger Forum en de nieuwe rol die het kan spelen als topvoorziening voor een breed publiek. Het baart de fractie van D66 dan ook grote zorgen dat het aanvankelijk enthousiasme nu aan het afbrokkelen is. D66 houdt het college verantwoordelijk voor het in stand houden van het draagvlak en heeft daarom de volgende vragen.

1. Herkent het College het beeld van een afbrokkelend draagvlak en zo niet waar baseert het college dat op?
2. Hoe zorgt het college dat het draagvlak onverminderd groot blijft?
3. Is het college het met de fractie van D66 eens dat duidelijkheid over de financiering en de invulling van het Groninger Forum van groot belang is en wanneer verwacht het college deze duidelijkheid te geven?
4. Is het college bereid in gesprek te gaan met het culturele veld om hun geluiden van zorg te bespreken?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 24 februari 2009.

Inleiding

De laatste maanden verschijnen er af en toe artikelen en ingezonden brieven in het Dagblad van het Noorden waarin betrokken inwoners van deze stad hun zorgen uiten over het Groninger Forum en de voortgang van de ontwikkelingen aan de oostzijde van de Grote Markt. De kritiek richt zich op nut en noodzaak van de bouw, op de invulling (wat is er straks te doen en te zien?) en op de vormgeving.

Wie de plannen voor de Grote Markt en het Groninger Forum goed wil begrijpen, moet terug in de tijd, naar 2001. Toen hebben Stadjsers massaal tegen de plannen voor de Noordwand en de parkeergarage onder de Grote Markt gestemd. De planvorming is vervolgens helemaal opnieuw begonnen met een groot opinieonderzoek naar de toekomst van de Grote Markt, de oprichting van een denktank met 40 betrokken Stadjsers – het Grote Markt Forum – en een prijsvraag over de toekomstige invulling. Daarbij kwam de oostzijde van de Grote Markt in beeld, de zwakste plek in de binnenstad. Door het afhaken van particuliere investeerders moet de gemeente noodgedwongen zelf het initiatief nemen om deze oostzijde te ontwikkelen. In het nieuwe open plan proces is door Willem Jan Neutelings een ingenieuze ruimtelijke oplossing bedacht. De oostzijde van de Grote Markt – voor velen een "onherbergzaam" gebied in het hart van de stad – kan met enkele gerichte ingrepen worden omgetoverd in een nieuwe economische en culturele trekpleister. Het plan van Willem Jan Neutelings bestaat uit drie onderdelen:

1. de oostelijke gevelwand van de Grote Markt komt zeventien meter naar voren op de oude rooilijn om de vooroorlogse intimiteit van de markt te herstellen;
2. de parkeergarage gaat geheel ondergronds om ruimte te maken voor een nieuw derde stadsplein, de Nieuwe Markt;
3. er komt een nieuwe publiekstrekker aan dit plein: het Groninger Forum, een spraakmakend gebouw waar geschiedenis, informatie, film, debat samengaan in een nieuw concept.

In 2005 is dit voorstel in een tweede referendum omarmd door de Groninger bevolking. Veel brieven-schrijvers lijken het te zijn vergeten, maar bijna veertig procent van de Stadjsers ging op 29 juni 2005 bij het referendum naar de stembus. Van hen is een ruime meerderheid – 53,4 % - voor het plan en daarmee voorstander van de invulling van het Groninger Forum, een onlosmakelijk onderdeel van het voorstel. De democratische legitimatie voor het Groninger Forum krijgt in 2007 een logisch vervolg als inwoners van de stad opnieuw mogen meebeslissen. Ditmaal over de architectuur. Het ontwerp van NL Architects komt als grote winnaar uit de bus bij een publieksenquête. Liefst 17.000 Stadjsers doen mee aan de internetstemming.

In onze ogen bestaat er nog steeds veel draagvlak voor deze grootschalige ingreep in het stadscentrum. De kritiek richt zich vooral op de invulling van het Groninger Forum. Voor ons college staat voorop dat de plannen voor de oostzijde van de Grote Markt en het Groninger Forum van grote toegevoegde waarde zijn voor de stad. Ons plan lokt nieuwe initiatieven en investeringen uit. Inmiddels hebben zich particuliere ontwikkelaars gemeld voor de oostzijde en de noordzijde van de nieuwe Grote Markt. Aan de oostwand komen straks nieuwe winkels, cafés en een hotel. Ondernemers spelen in op de nieuwe bezoekersstromen die het Groninger Forum creëert. Achter de

oostwand komt de Nieuwe Markt, een intiem stadsplein met terrassen, en de horeca aan de Poelestraat krijgt een extra "voorkeur" tegenover het Forumgebouw. Bijkomend voordeel: er is nieuw perspectief voor de bibliotheek van de toekomst. Filmhuis Images kan doorgroeien van drie naar vijf zalen. De historische collectie van het Groninger Museum kan uit het stof. De Groninger Archieven krijgen hun zo gewenste verbinding met de binnenstad. En Groningen krijgt er een spraakmakend gebouw bij dat de bezoekersaantallen van het Groninger Museum ver zal overtreffen.

De plannen voor dit gebied en het Groninger Forum komen dit voorjaar in een beslissend stadium. De gemeenteraad neemt voor de zomer een besluit over het definitieve ontwerp, het bedrijfsplan en de financiering. Dit jaar start ook een tweede archeologisch onderzoek bij het VVV-kantoor. Ook wordt voor de zomer een architect geselecteerd voor het nieuwe Vindicatpand en komt er snel een plan voor de tussenoplossing voor filmcentrum Images in de voormalige Camerabioscoop aan het Hereplein.

In 2005 was het plan voor de oostwand niet meer dan een papieren idee. Vier jaar na het referendum kan, bij goedkeuring van de raad, de eerste schop echt in de grond. Dat vinden wij nog steeds een prestatie van formaat. Het bouwplan is bijna klaar en de financiering staat in de steigers. Ook is er een enthousiaste organisatie in oprichting die vooruitlopend op de nieuwbouw activiteiten organiseert en zich een zelfstandige positie verwerft in het Groninger culturele leven. "Viva la Focus" en de "Election Night" zijn goede voorbeelden van activiteiten die straks volop in het Forum georganiseerd zullen worden en een welkome aanvulling zijn op ons culturele klimaat. De nieuwe bewoners van het Groninger Forum laten hiermee zien tot welke synergie dit kan leiden.

Het is moeilijk om de twijfelaars aan het Forum te overtuigen van de meerwaarde van dit plan. Dat kan pas als ze zelf een kijkje kunnen nemen in het nieuwe gebouw. Groningers zijn van nature terughoudend en sceptisch. Eerst zien, dan geloven is hier het credo. Dat gold voor het Groninger Museum, voor de Waagstraat, de Westerhaven en de Euroborg. Dat geldt nu ook voor het Forum. Dit stadsbestuur houdt vast aan de koers die is uitgezet en gelooft in het bestaansrecht van het Groninger Forum en de impuls die de plannen voor de oostwand aan de diversiteit en aantrekkingskracht van de binnenstad zullen geven.

De planning voor de planontwikkeling Grote Markt Oostzijde ziet er als volgt uit:

Groninger Forum (inclusief Parkeergarage en Fietsparkeerkelder)

November 2008	<i>Fasebesluit:</i> Toetsing en goedkeuring voorlopig ontwerp en voorlopig bedrijfsplan + voorbereidingskrediet vervolgfase
Juni 2009	<i>Fasebesluit:</i> Toetsing en goedkeuring definitief ontwerp en definitief bedrijfsplan + beschikbaarstellen 1 ^e uitvoeringskrediet
Najaar 2009	Start archeologisch onderzoek, omleggen kabels en leidingen en sloopwerkzaamheden
Najaar 2009/Voorjaar 2010	Bestek Forumgebouw c.a. uitwerken
Juli 2010	<i>Fasebesluit:</i> Definitieve beslissing over haalbaarheid uitvoering + 2 ^e uitvoeringskrediet
Najaar 2010	Aanbestedingsprocedure
Begin 2011	Start bouw parkeergarage, fietsparkeerkelder en Forum
Medio 2014	Oplevering gebouw
Eind 2014/Begin 2015	Inrichting openbare ruimte Nieuwe Markt
Eind 2014/Begin 2015	Opening Forum

Nieuwe oostwand

Najaar 2008/Begin 2009	Architectenselectie Vindicatpand
Begin 2009	Start ontwerpproces Vindicatpand en overige panden van de nieuwe oostwand.
Eind 2010	Start bouw
Eind 2011/Begin 2012	Oplevering Vindicatpand
Eind 2014/Begin 2015	Oplevering overige panden nieuwe oostwand

Poelestraat achterzijde

Najaar 2008	Uitwerken beeldkwaliteitsplan en programma op hoofdlijnen samen met eigenaren Poelestraat
Begin 2009	Beeldkwaliteitsplan en programma op hoofdlijnen gereed.
Eind 2014/Begin 2015	Start bouw

Ten aanzien van de vragen:

1. Wij herkennen ons niet in dit beeld. De aantrekkingskracht en diversiteit van de binnenstad staat onder druk. Door te investeren in bereikbaarheid, parkeren en nieuwe culturele voorzieningen willen wij het niveau van onze binnenstad op peil houden en particuliere ontwikkelaars uitnodigen tot investeringen. Het Groninger Forum is een niet weg te denken onderdeel van de grootschalige vernieuwing van de Grote Markt. Voor de vernieuwing van de binnenstad is het draagvlak onder bezoekers, ondernemers, inwoners, investeerders en de raad nog altijd even groot.
2. Zodra de bouwactiviteiten van start gaan ontstaat er nieuwe dynamiek in het gebied. Tot dusver is er vooral gerekend en getekend aan de plannen, maar kunnen

mensen niets zien of beleven. Wij verwachten dat concrete activiteiten, ook van het Groninger Forum, een positieve bijdrage leveren aan het draagvlak.

3. Ja, dat zijn we met u eens en daar wordt hard aan gewerkt. Wij komen voor de zomer met het definitieve ontwerp, het bedrijfsplan en de financiering.
4. Het Groninger Forum overlegt regelmatig met alle deelnemers in het culturele veld over gezamenlijke projecten en activiteiten die vooruitlopen op de verhuizing naar het nieuwe gebouw. Wij hebben alle vertrouwen in de kruisbestuiving die hierdoor ontstaat en staan uiteraard open voor suggesties en ideeën op dat gebied.